

Gulyás Gergely nyitóbeszéde:

“Ma, itt a Csángó bálon együtt ünnepelhetünk anyaországi magyarok, csángók, bukovinai székelyek, együtt ismerkedhetünk meg a moldvai, gyimesi, hétfalusi csángók és a bukovinai székelyek szokásaival, hogy a megmaradás szó ne csak az azzal járó megpróbáltatásokat, hanem az abból fakadó örömet is jelentse, mert bár egy országot szét lehet szakítani, de egy összetartó nemzetet és közösségre talált lelkeket sosem.”

Excellenciás Hölgyeim és Uraim! Tisztelt Képviselőtársaim! Polgármester Hölgyek és Urak! Tisztelt Honfitársaim! Hölgyeim és Uraim!

Isten hozta mindannyiukat a XXII. Csángó Bálon! Megkülönböztetett tisztelettel és szeretettel köszöntöm azokat a csángó honfitársainkat, akik a Kárpátok másik oldaláról nagy utat megtéve érkeztek ide, a Kárpát-medence és az anyaország szívébe, Budapestre.

Amikor az ember még a modern világ áldásaitól megfosztva harmóniában élt Istennel, a természettel és az őt körülvevő közösséggel, tökéletesen tudta, hogy mindennek „rendelt ideje van”. Ideje van a születésnek és a meghalásnak, a vetésnek és az aratásnak, ideje a megőrzésnek és az elveszejtésnek és megvan az ideje a sírásnak és a nevetésnek. Így örökíti meg ezt a Biblia is.

A Vízkereszt és Hamvazószerda közötti farsangi időszak a nevetés, az önfelelt mulatás és a vígasságok ideje évszázadok óta, amikor meg lehet feledkezni a gondokról, a munkáról, a minket fenyegető veszélyekről. A farsangi időszak a magyar népi kultúra szerves részévé vált, amelyhez koronként, tájegységenként különböző hagyományok párosultak.

Ha napjaink farsangi időszakát tekintjük, akkor elmondhatjuk, hogy a budapesti farsang kiemelkedő, emblemikus és elválaszthatatlan eseményévé vált a Csángó bál, amelyet idén immáron XXII. alkalommal rendeznek meg.

A Csángó bál több szempontból is különleges rendezvény, mert egy valamire való nemzetnek, nemzeti közösségnek nemcsak a szenvedésben, a megpróbáltatásban kell sorsközösséget vállalnia, hanem az öröm és a vígasság idején is.

Magyarországon a mohácsi vész óta megszállók követték egymást, háborúk és diktatúrák szedték áldozatok ezreit. Nem volt egy nyugodt évszázadunk sem. A csángók talán még hányatottabb sorsot éltek meg és még nagyobb megpróbáltatások és viharok között, folyamatosan az “asszimiláció kígyótorkában” kellett és kell mind a mai napig megmaradniuk.

Ráadásul a csángókról hosszú időn keresztül még az anyaország is megfeledkezett. Domonkos Pál Péternek és Kallós Zoltánnak kellett jönnie ahhoz, hogy tudatára ébredjünk annak: a magyarságot micsoda értékes és egyedülálló kultúrával, hagyományokkal és nyelvvel rendelkező közösség gazdagítja ott Napkelet felé, a Kárpátok másik oldalán, az ezeréves magyar határon is túl. Egész Európa egyedülálló és kivételes öröksége az, amelyet a csángók nemzedékről-nemzedékre megőriztek nyelvükben, hagyományaikban, énekeikben, balladáikban.

A XXI. századi Európa mindenkinél magabiztosabban ad leckét emberi jogokból, mégis, a csángók még ma is csak félve lehetnek csángók. Az idej Csángó-bálon külön is bemutatkoznak bukovinai székelyek, akiknek sorsát valószínűleg meg sem értené, aki nem élt ezen a zűrzavaros közép-európai régióban.

1764 a székelygyilkosság, másnéven a Madéfalvi veszedelem éve, amikor a Habsburgok kötelező sorozása ellen tiltakozó székelyeket mészároltak le a császáriak. A megmaradtak ezután keltek útra a Kárpátokon túlra, majd Bukovinában telepedtek le. Onnan többen elszármaztak Déva környékére, majd a XX. században sokukat előbb Bácskába, majd Tolna és Baranya megyébe telepítették. Olyan sors jutott a Bukovinai székelyeknek, amelyben a megmaradáshoz csak egy segítség létezett. Nem véletlen, hogy Bukovinában alapított első falujukat úgy nevezték el: Istensegítség.

Egy magyar nemzetrészsorsa sem volt könnyű az évszázadok során, megszenvedtük, éppen ezért más népeknél jobban becsüljük magyarságunkat, nyelvünket, identitásunkat. Ma éppen ezért van külön is okunk az ünneplésre.

Ma, itt a Csángó bálon együtt ünnepelhetünk anyaországi magyarok, csángók, bukovinai székelyek, együtt ismerkedhetünk meg a moldvai, gyimesi, hétfalusi csángók és a bukovinai székelyek szokásaival, hogy a megmaradás szó ne csak az azzal járó megpróbáltatásokat, hanem az abból fakadó örömet is jelentse, mert országokat bár szét lehet szakítani, de egy összetartó nemzetet és közösségre talált lelkeket sosem.

A Csángó bál nemcsak a nevetés és a vigasságok ideje, hanem egyben a megőrzés és a megismerés is. Ha az anyanyelv és a szülőföld szeretetét, a hitben és a népi hagyományokban való kitartást kellene egy melléknévben összesűrűsíteni, akkor arra a csángó lenne a legalkalmasabb.

A csángók évszázadok óta élnek román és ortodox többségi környezetben, és hiába ítélték őket lassú pusztulásra, mégis megtartották identitásukat, nyelvüket, katolikus hitüket. Népszokásaik pedig a mindennapjaik részét képezik, velük kelnek és fekszenek, velük lélegeznek.

A Csángó bál huszonkettedik alkalommal ad helyet annak, hogy újabb és újabb részleteket ismerjünk meg a csángó kultúra, hagyományok, táncok és énekek kincses-tárából. Megtudhatjuk, mi az a tilinkó, a havajgatás, a guzsalyas, és sok más olyan érdekességet, ami Budapestről egzotikumnak tűnik, de egy csángónak mi sem természetesebb ezeknél.

A csángó kultúra, pedig hála Istennek olyan gazdag, hogy még sok éven keresztül, lehet megrendezni a Csángó bált úgy, hogy mindig újat ismerjünk meg belőle.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Az Alaptörvény kimondja: “Magyarország az egységes magyar nemzet összetartozását szem előtt tartva felelősséget visel a határain kívül élő magyarok sorsáért.” A mai este arra példa, hogyan vállal egy határon túli magyar közösség felelősséget az anyaországi magyarságért. Hiszen a csángók archaikus nyelvjárásukkal, megőrzött hagyományaikkal emlékeztetnek bennünket arra, hogy milyenek voltunk. Anyanyelvük megőrzésével, hitükhöz, identitásukhoz és szülőföldjükhöz való ragaszkodásukkal pedig arra figyelmeztetnek, hogy milyenek kell lennünk.

Ezért is nagy szeretettel köszöntöm a fesztivál minden fellépőjét, énekeseket, táncosokat, zenészeket, különösen azokat, akik a Csángóföldről érkeztek, onnan, ahol a Szeret és a Tázló folyó táplálja a falvakat. Köszöntöm, a Klézséből, Csíkfaluból, Forrófalvából, Lábnyikból, Somoskából, Gyimesekből és Pancsovából érkezőket.

Külön is köszöntöm a Pusztinából érkezetteket. Pusztina államalapító Szent István királyunk kultuszának egyik legkeletibb pontja. Annyi elnyomás, állami és egyházi atrocitás és megfélemlítés után is, 700 kilométerre Budapesttől, a Kárpátokon túl van egy falu, ahol áll egy templom, amelynek

oltárképén Szent István király ajánlja fel a Szentkoronát a Boldogasszonynak. Első szent királyunk alkotásának maradandóságát aligha lehet ennél jobban szemléltetni.

Végezetül köszönet illeti a szervezőket, a Pro Minoritate Alapítványt, a Moldvai Magyarok a Moldvai Magyarokért Egyesületet és a Válaszút Alapítványt, külön személy szerint Németh Zsolt képviselőtársamat, aki nélkül biztosan nem lenne 22. alkalommal Csángó bál.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Több csángó népdalban is előfordul az a sor: „Fúdd el jó szél fúdd el, hosszú útnak porát, hosszú útnak porát, az én szívem búját”. Kívánom, hogy legalább a mai estére legyen így, hogy önfeledten, a csángókhoz méltó módon mulathassunk. Kallós Zoli bácsi mondta egyszer, hogy „addig maradhatunk meg magyarnak, amíg táncolunk és magyarul énekelhetünk!”

Tartalmas szórakozást kívánok mindannyiuknak, a XXII. Csángó bált ezennel megnyitom!